

Arbetsmarknadsutskottets yttrande 1996/97:AU1y

Budgetpropositionen för år 1997, ramar för
utgiftsområdena 13 Ekonomisk trygghet vid
arbetslöshet och 14 Arbetsmarknad och
arbetsliv

Till finansutskottet

Finansutskottet har den 8 oktober beslutat att bereda arbetsmarknadsutskottet tillfälle att yttra sig över proposition 1996/97:1 Budgetpropositionen för år 1997 jämte motioner i vad avser den ekonomiska politiken och förslag till statsbudget för budgetåret 1997, utgifternas fördelning på utgiftsområden och beräkningen av statsinkomsterna, garantier, låneramar m.m. i de delar som berör arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Detta yttrande avser ramarna för utgiftsområdena 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och 14 Arbetsmarknad och arbetsliv samt motionerna

1996/97:Fi204 (m) yrkandena 3 och 4,

1996/97:Fi210 (c) yrkande 2,

1996/97:Fi211 (fp) yrkandena 3 och 4,

1996/97:Fi212 (v) yrkandena 2 och 3,

1996/97:Fi213 (mp) yrkandena 2 och 3,

1996/97:Fi214 (kd) yrkandena 2 och 3, samtliga yrkanden i berörda delar,
samt

1996/97:A304 (m) yrkandena 2 och 13.

Propositionens förslag om anslag under dessa två utgiftsområden och därav föranledda motionsyrkanden kommer arbetsmarknadsutskottet att behandla i sitt betänkande 1996/97:AU1.

Propositionen

Vissa ekonomiska förutsättningar m.m.

I finansplanen för budgetåret 1997 konstateras att den svenska ekonomin står inför en konjunkturuppgång. Inflationstakten är mycket låg och exporten fortsätter att utvecklas starkt. Genom den kraftiga investeringsökningen under de senaste åren har produktionskapaciteten byggts ut och förbättrat utsikterna till en ökad tillväxt. Saneringen av de offentliga finanserna har gått mycket snabbare än vad som förutspåddes så sent som i den ekonomiska vårpropositionen.

I propositionen konstateras att allvarliga problem återstår att lösa, trots förbättringen av de offentliga finanserna. Föregående år ökade sysselsättningen med 61 000 personer men beräknas i år minska med 28 000 personer.

För innevarande år har arbetslöshetssiffrorna reviderats upp, främst som följd av att produktiviteten och medelarbetstiden ökat mer än väntat.

Det viktigaste enligt regeringen är att öka sysselsättningen och få ned arbetslösheten. Målet att halvera den öppna arbetslösheten till år 2000 ligger fast.

En viktig förutsättning för att klara målet om halverad arbetslöshet är en förbättrad ekonomisk tillväxt under de kommande åren. Det kommer även att krävas fortsatta strukturella förändringar för att förbättra ekonomins sätt att fungera. Viktiga beslut måste fattas rörande bl.a. lönebildning och arbetsmarknad. I propositionen framhålls arbetsmarknadsparternas roll i detta.

Arbetsmarknadsläget väntas bli bättre under 1997. Den öppna arbetslösheten beräknas minska till 6,9 %. Sysselsättningen väntas samtidigt stiga med 24 000 personer.

För de därefter följande budgetåren räknar regeringen med en successivt sjunkande öppen arbetslöshet enligt nedanstående tabell. Av tabellen framgår även antagandena om personer i arbetsmarknadspolitiska åtgärder, uttryckt som procent av arbetskraften.

Öppen arbetslöshet (ÖA) och arbetsmarknadspolitiska åtgärder (AÅ) under åren 1997–2000

År	1997	1998	1999	2000
Basalternativet, ÖA	6,9	6,1	5,8	5,7
” AÅ	5,4	5,0	4,3	3,8
Tillväxtalternativet, ÖA	6,7	5,4	4,6	4,0
” AÅ	5,4	5,0	4,2	3,8

Det stora problemet med den utveckling som beskrivs i basalternativet är att arbetslösheten inte skulle minska i tillfredsställande takt. För att nå målet om halvering måste tillväxten höjas och ekonomin fungera bättre. Arbetslösheten måste reduceras med ytterligare 1,7 procentenheter. Regeringen anser att målet ligger inom räckhåll. Ytterligare åtgärder kommer att vidtas för att sysselsättningsmålet skall nås.

”Tillväxtalternativet” utgår från en bättre fungerande arbetsmarknad, där den avgörande faktorn är lönebildningen.

I beräkningsförutsättningarna för statsbudgetens utgifter har vissa förändringar gjorts i förhållande till vårpropositionen. Läget på arbetsmarknaden för år 1996 har utvecklats sämre än vad regeringen förutsåg i våras, vilket lett till en uppjustering av prognosen för år 1997. Som redan angetts utgår basalternativet från 6,9 % och tillväxtalternativet från 6,7 % öppen arbetslöshet under nästa år, att jämföra med vårpropositionens 6,5 respektive 6,1 %.

De höga arbetslöshetssiffrorna för 1996 kommer att leda till stora överskridanden vad avser utgifterna för arbetslöshetsersättning. Utgifterna under innevarande år beräknas bli 14,5 miljarder större än budgeterat. I vårpropositionen antogs överskridandet stanna vid 11 miljarder kronor. Regeringen bedömde då att överskridandet enbart delvis kunde finansieras inom Arbets-

En politik för tillväxt och sysselsättning

I propositionen framhålls *den aktiva arbetsmarknadspolitikens* uppgift att förbättra anpassningen mellan företagets behov och de arbetssökandes kompetens. Genom den blir arbetsmarknaden mer flexibel, den minskar inflationsbenägenheten och förhindrar utslagning och utanförskap. Den uttrycker också ett vägval, aktivitet framför passivitet. Kompetenshöjning är centralt för att återföra arbetslösa till reguljärt arbete.

Kommunerna har fått starkare inflytande och de lokala arbetsförmedlingsnämndernas roll har stärkts. De arbetsmarknadspolitiska medlen har blivit mer flexibla och individinriktade. Individuella handlingsplaner skall upprättas.

Lönebildningen måste förbättras. Även med en lägre arbetslöshetsnivå måste Sverige ha en lönekostnadsutveckling på god europeisk nivå. Ett nytt kontrakt för samverkan behövs på detta område enligt regeringen. Arbetsmarknadens parter har fått i uppdrag att fram till den sista mars nästa år gemensamt formulera de förändringar av förhandlings- och lönebildningssystemet som är nödvändiga för att säkerställa en bättre lönebildning.

Genom förändringar i *arbetsrätten* skall det bli lättare för företagen att anställa, men inte att säga upp anställda. En ny anställningsform skall införas. För att stärka främst kvinnorna skall deltidsarbetslösa få rätt till ökad sysselsättningsgrad, och en tidsgräns för vikariat skall gälla. Kollektivavtal om avvikelser från lagen om anställningsskydd skall kunna träffas på lokal nivå. Företrädesrätten till återanställning skall gälla under nio månader i stället för tolv.

I propositionen understryker regeringen att *arbetslöshetsförsäkringen* skall vara en omställningsförsäkring, vilket markeras genom en s.k. borte parentes. En höjning av ersättningsnivån från 75 till 80 % har aviserats från den 1 januari 1998.

Utgiftstak och fördelning av utgifter på utgiftsområden

I propositionens tabell 4.13 redovisas regeringens reviderade fördelning av utgiftstaket per utgiftsområde i förhållande till vårpropositionen.

Såvitt avser UO13 och UO14 kan följande noteras.

Förändringar i den s.k. antagandebilden innebär en uppjustering av UO13 med ca 1,5 miljarder kronor till följd av ändrade antaganden om arbetslösheten.

Stödet för utbildningsvikariat, som tidigare utgjordes av en nedsättning av arbetsgivaravgifter och minskade statsbudgetens inkomster, skall nu i stället betalas ut som ett stöd till företagen. Därmed kommer UO14 att belastas med ca 3 miljarder kronor.

Regeringens förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden, såvitt avser UO13 och UO14, framgår av nedanstående tabell.

År	1997	1998	1999
UO13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet	35 250	34 466	29 733
UO14 Arbetsmarknad och arbetsliv	52 046	46 844	46 590

Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet

Detta utgiftsområde omfattar huvudsakligen utgifter för arbetslöshetsförsäkringen, kontant arbetsmarknadsstöd och lönegarantiersättning. Utgiftsnivåerna påverkas primärt av nivån på den öppna arbetslösheten och av antalet konkurser.

I propositionen konstateras att utgifterna för arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet ökat kraftigt under senare år, huvudsakligen beroende på den höga öppna arbetslösheten men även som en följd av att en allt större andel av de förvärvsarbetande anslutit sig till arbetslöshetskassorna.

Regeringen avser enligt propositionen att återkomma till riksdagen under våren med ytterligare förslag om bl.a. arbetslöshetsförsäkringen.

Regeringens förslag vad gäller utgifternas fördelning på anslag framgår av *bilaga*.

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Utgiftsområdet omfattar arbetsmarknadspolitiska åtgärder och Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader samt utgifter för statliga arbetsgivarfrågor. Inom utgiftsområdet återfinns även utgifter för jämställdhetspolitiska åtgärder, bl.a. för Jämställdhetsombudsmannen (JämO).

Utgiftsområdets kostnader styrs i huvudsak av statsmakternas beslut om medelstilleddning, som grundar sig på det förväntade behovet av konjunkturoberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder. En koppling finns till regelverkets utformning vad gäller bl.a. bidragsnivåer och de arbetsmarknadspolitiska åtgärdernas längd och omfattning.

Fr.o.m. budgetåret 1995/96 har en rad förändringar genomförts bl.a. i syfte att hävda arbetslinjen och upprätthålla flexibiliteten på arbetsmarknaden. I propositionen nämns bl.a. skärpt arbetsvillkor, förenklat regelverk samt rationaliseringar inom rekryteringsstödet. Inom arbetslivsområdet har organisationen av arbetslivsforskningen fått en ny myndighetsstruktur. Inom jämställdhetsområdet prioriteras åtgärder som leder till att jämställdhetsperspektivet införlivas med alla politikområden.

Regeringens förslag vad gäller utgifternas fördelning på anslag framgår av *bilaga*.

Motionernas förslag till utgiftsramar framgår av nedanstående tabell.

Regeringens och oppositionspartiernas förslag till fördelning av utgifter på utgiftsområden 1997–1999. Belopp i miljoner kronor

Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet

År	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Regeringen	35 250	34 466	29 733	35 250	34 466	29 733
(m)	30 725	26 635	20 812	-4 525	-7 831	-8 921
(c)	35 250	-	-	+0	-	-
(fp)	25 050	24 266	19 533	-10 200	-10 200	-10 200
(v)	36 750	-	-	+1 500	-	-
(mp)	36 215	29 596	14 823	+965	-4 870	-14 910
(kd)	33 850	30 466	28 733	-1 400	-4 000	-1 000

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

År	1997	1998	1999	1997	1998	1999
Regeringen	52 046	46 844	46 590	52 046	46 844	46 590
(m)	50 393	45 759	45 056	-1 653	-1 085	-1 534
(c)	52 046	-	-	+0	-	-
(fp)	46 296	40 094	39 540	-5 750	-6 750	-7 050
(v)	55 559	-	-	+3 513	-	-
(mp)	51 447	44 664	40 270	-599	-2 180	-6 320
(kd)	48 088	41 764	41 010	-3 958	-5 080	-5 580

Moderata samlingspartiet framhåller i sin partimotion att det är bättre förutsättningar för arbete och företagande som leder till högre tillväxt och lägre arbetslöshet. Partiet förordar en radikal förenkling av den lagstiftning som i dag reglerar förhållandena mellan medarbetare och arbetsgivare. Dagens lönebildning är ett allvarligt problem för de svenska företagens konkurrenskraft, och den måste därför ses över. En avveckling av t.ex. lagreglerna om kollektivavtal skulle leda till en mer tillväxtbefrämjande lönebildning.

Såvitt avser utgiftsområde 13 förordar partiet en fortsatt ersättningsnivå på 75 % inom arbetslöshetsförsäkringen och en borte gräns för ersättningen vid 300 dagar. Av anständighetsskäl bör dagens ordning med a-kassor som är knutna till de fackliga organisationerna ersättas med en allmän arbetslöshetsförsäkring som är neutral i förhållande till medborgarna. En högre grad av självfinansiering förordas. Sammantaget räknar Moderaterna med besparingar inom utgiftsområdet som uppgår till 4,5 miljarder kronor för nästa budgetår. Besparingen stiger sedan till 8,9 miljarder kronor 1999.

För utgiftsområde 14 räknar Moderaterna med besparingar på drygt 1,6 miljarder kronor. Arbetsmarknadspolitikens främsta uppgift är att förmedla arbeten, medan de aktiva åtgärderna skall avse särskilt sårbara grupper. Hu-

vuddelen skall riktas mot unga arbetslösa med ett modernt lärlingsprogram och mot arbetslösa över 55 år med ett program för att öka anställningsbarheten. Volymen skall inte vara större än att verksamheten kan bedrivas med kvalitet.

Moderaterna räknar med besparingar framför allt genom reducerad arbetsmarknadsutbildning, avskaffat bidrag för utbildning i företag, avvisande av OTA (offentligt tillfälligt arbete för äldre arbetslösa) och genom besparingar på arbetsmiljöområdet.

Av *bilaga* till detta yttrande framgår de föreslagna besparingarna vad avser de enskilda anslagen.

Motsvarande förslag beträffande utgiftsramarna läggs fram i Moderaternas kommittémotion A304 av Per Unckel m.fl.

Centern har inga avvikande förslag i förhållande till propositionen när det gäller utgiftsramarna men framför synpunkter på arbetsmarknads- och arbetslivspolitikerna. Utskottet kommer att återkomma till detta i betänkande 1996/97:AU1.

Folkpartiet liberalerna föreslår för nästa budgetår på utgiftsområde 13 en ram som är 10,2 miljarder kronor lägre än propositionens förslag. Besparingen skall åstadkommas främst genom sänkt statsbidrag till arbetslöshetskassornas utbetalningar. Därmed kommer makten över lönebildningen att följas av ett finansiellt ansvar för de fackliga organisationerna. Partiet anser att staten skall stå för 75 % av a-kassornas utbetalningar och att egenavgifterna skall höjas i motsvarande mån, vilket beräknas leda till en besparing på 9 miljarder kronor. Genom införandet av en lånedel i utbildningsbidragen räknar partiet med en besparing på 1,2 miljarder kronor, vilken hänförs till UO13. För utgiftsområde 14 föreslås vissa utgiftsökningar, nämligen för lönebidragen med 200 miljoner kronor och för Samhall med 50 miljoner kronor. I övrigt anser partiet att det finns stora möjligheter att effektivisera verksamheten inom AMS, vilket beräknas kunna leda till besparingar på 6 miljarder kronor. Sammantaget innebär detta att partiet föreslår en utgiftsram som är 5,75 miljarder kronor lägre än regeringens förslag.

Vänsterpartiet föreslår för utgiftsområde 13 ett 1,5 miljarder kronor högre belopp än regeringen. Ersättningsnivån i a-kassan bör återgå till 80 % redan från den 1 januari 1997, och begränsningsregeln för deltidsarbetslösa bör upphävas. Vidare föreslås att de regler som infördes med anledning av sysselsättningspropositionen inte träder i kraft. Inom utgiftsområde 14 vill Vänsterpartiet höja kvaliteten och öka volymen på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna. Särskilda satsningar bör göras på arbetshandikappade via lönebidrag och Samhall. Ett system med obligatoriska praktikplatser bör införas. Det krävs vidare ett speciellt program för kvinnor vars arbeten rationaliserats bort. Medel bör ges för forskning på arbetsmiljöområdet. Viss förstärkning bör också ske av JämO. Sammantaget föreslår Vänsterpartiet 3,5 miljarder kronor mer än regeringen på detta utgiftsområde.

Miljöpartiet utgår från att kraftiga besparingar kan göras på utgiftsområdena genom en snabb sänkning av arbetstiden till 35 timmars arbetsvecka. De

stora effekterna inträder från år 1998. För 1997 föreslår partiet en något större ram på utgiftsområde 13. Ett s.k. brutet tak vid 4,2 basbelopp bör införas inom arbetslöshetsförsäkringen tillsammans med ett höjt inkomsttak till 6,5 basbelopp. En återgång till de tidigare kvalificeringsreglerna bör också ske. Detta innebär att utgifterna blir 965 miljoner kronor högre för 1997 än enligt regeringens förslag. På utgiftsområde 14 föreslås en uppräknings av lönebidragen hos handikapporganisationerna med 200 miljoner kronor, men i övrigt minskade kostnader till följd av arbetstidsförkortning m.m., vilket leder till en utgiftsminskning med 600 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

Kristdemokraterna föreslår lägre ramar för båda utgiftsområdena. Ersättningsnivån inom arbetslöshetsförsäkringen bör snarast återställas till 80 % av inkomsten och lägsta nivån inom det kontanta arbetsmarknadsstödet till vad som gällde innan beloppet sänktes. Med partiets samlade budgetpolitik som innebär en kraftfull förstärkning av resurserna till kommuner och landsting bör ca 38 000 fler kunna ha heltidsanställning. Detta gör det möjligt att avvisa de tillfälliga offentliga arbetena för äldre arbetslösa, och det minskar behovet av kontantstöd. De samlade effekterna på utgiftsområde 13 beräknas till minus 1,4 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag. På utgiftsområde 14 föreslår partiet ett 3,9 miljarder kronor lägre belopp. *Kristdemokraternas* förslag för tillväxt, företagande och nya arbeten bedöms minska behovet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Flyttbidragen avskaffas, kostnaderna för Arbetsmarknadsverkets och länsarbetsnämndernas administration minskas och arbetslivsforskningen reduceras. Partiet prioriterar arbetshandikappade genom 90-procentsnivå på lönebidragen till de ideella organisationerna och genom en satsning på Samhall.

Partimotionernas förslag såvitt avser de enskilda anslagen, vilka i vissa fall framställs i andra motioner än de nu berörda, framgår som nämnts ovan av *bilaga*.

Utskottets bedömning

Utgiftsområde 13 är starkt konjunkturberoende. Nivån på arbetslösheten tillsammans med regelverket för arbetslöshetsersättning är bestämmande för den största delen av utgifterna på UO13. Även utgifterna inom UO14 är i stora delar konjunkturberoende. Det är att märka att merparten av utgifterna under det största anslaget inom UO14, arbetsmarknadspolitiska åtgärder, som motsvarar nästan hälften av utgiftsområdet, till övervägande delen avser ersättning till den som deltar i en sådan åtgärd. I stora delar är alltså utgifterna inom utgiftsområdena 13 och 14 av likartat slag, nämligen försörjning för personer som står utanför den reguljära arbetsmarknaden. Med en stor omfattning på de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna sjunker kostnaderna inom UO13. Vid en oförändrad nivå på den totala arbetslösheten leder en minskning av volymen på de aktiva insatserna inom UO14 till ökade kostnader för ersättningar på UO13. Utgiftsområdena kan beskrivas som kommuniserande kärl.

Redan i våras i anslutning till behandlingen av förslaget om preliminära utgiftsramar pekade arbetsmarknadsutskottet på svårigheterna att beräkna utgifterna på UO13. Några tiondels procentenheters felbedömning av nivån på arbetslösheten kan kraftigt öka kostnaderna. Som utskottet då uttalade är det därför viktigt att beräkningen av utgifterna på området bygger på så säkra och realistiska prognoser som möjligt, allrahelst som utgångspunkten synes vara att eventuella överskridanden skall finansieras inom respektive departements område. Effekterna av en felaktig prognos – som kan förklaras både av oförutsedda omvärldsfaktorer, ett misslyckande för den ekonomiska politiken och av att prognosen var mindre väl underbyggd – kan tvinga fram överväganden om besparingar som drabbar de arbetslösa.

I sammanhanget kan utskottet peka på det kraftiga budgetöverskridandet avseende arbetslöshetsersättningarna för innevarande budgetår – omkring 14,5 miljarder kronor. I våras uppskattades det till ca 11 miljarder kronor, men det har nu alltså fått justeras upp ytterligare. Detta illustrerar svårigheten att göra riktiga uppskattningar på området.

Beräkningarna för kommande år utgår från en relativt kraftig minskning av arbetslösheten, redan nästan år skall den enligt det s.k. basalternativet ha gått ned till 6,9 %. I tillväxtalternativet skall den ha minskat ytterligare till 6,7 %. En öppen arbetslöshet på dessa nivåer torde förutsätta ett förbättrat konjunkturläge och en positiv sysselsättningsutveckling, alternativt att ett större antal arbetslösa får möjlighet till utbildning eller andra åtgärder. I sammanhanget bör också förslaget om nya kriterier för rätt till ersättning i form av sjukpenning och förtidspension uppmärksammas (prop. 1996/97:28). Det är inte uteslutet att dessa regler, om de antas av riksdagen, får effekter på arbetsmarknaden.

Det föreslagna anslaget för arbetsmarknadspolitiska åtgärder, som utskottet kommer att behandla i sitt betänkande 1996/97:AU1, uppgår till 25,5 miljarder kronor. Inom denna ram skall Arbetsmarknadsverket ge minst 228 000 personer i genomsnitt per månad utbildning, praktik eller sysselsättning genom konjunkturberoende arbetsmarknadspolitiska åtgärder eller yrkesinriktad rehabilitering. För innevarande år har det uppställda volymkravet, 240 000 personer i olika arbetsmarknadspolitiska åtgärder, fått justeras ned till i genomsnitt 215 000. Svårigheter att nå det uppställda volymkravet kan slå igenom på den öppna arbetslösheten och därmed på utgiftsnivån inom UO13.

Det är alltså en mycket vanskelig uppgift att beräkna ramarna för utgiftsområdena 13 och 14. Som utskottet framhöll redan i våras kan det vara både praktiskt och politiskt svårt att under löpande budgetår ändra i regelsystemen och på det sättet förhindra budgetöverskridanden.

Utskottet har emellertid inte underlag för att göra någon annan bedömning än den som regeringsförslagen om utgiftsramar grundar sig på. Till den del som ramarna bestäms av icke konjunkturberoende faktorer framstår utgiftsberäkningarna som väl avvägda.

Arbetsmarknadsutskottet övergår nu till en annan fråga.

Under senare år har mycket omfattande förändringar beslutats för arbetslöshetsförsäkringen och det kontanta arbetsmarknadsstödet. Detta har skett vid ett antal olika tillfällen. Vid den extrainkallade riksdagen i somras fattades beslut om ytterligare ändringar i regelverket på grund av förslag som lagts fram i den s.k. sysselsättningspropositionen. Det gällde bl.a. möjligheterna att kvalificera sig för ersättning, beräkningen av ersättningen och en tidsmässig begränsning av ersättningsrätten, den s.k. bortre parentesen. Enligt riksdagens beslut skall lagändringarna träda i kraft den 1 januari 1997.

I sitt yttrande till finansutskottet med anledning av sysselsättningspropositionen ansåg arbetsmarknadsutskottet att det i och för sig fanns goda skäl att avvakta med beslut om mera ingripande förändringar till dess att den då sittande a-kasseutredningen, ARBOM, lagt fram sina förslag. Utskottet pekade bl.a. på de många beslut på området som fattats under senare år. Arbetsmarknadsutskottet ville ändå inte motsätta sig de föreslagna förändringarna. Det tyngsta skälet var det nära sambandet mellan försäkringen och den nya inriktningen av arbetsmarknadspolitiken. Arbetslöshetsförsäkringen är och skall vara en omställningsförsäkring för personer med fast förankring på arbetsmarknaden. Utskottet såg det som naturligt att dessa principer konkretiserades genom lagregler om skärpt arbetsvillkor och en bortre gräns i försäkringen. Även de kraftigt ökade kostnaderna för arbetslöshetsersättningen, bl.a. till följd av försämrat arbetsmarknadsläge, fanns med i bilden. Utskottet hade också vissa invändningar mot propositionens förslag i sak och föreslog några förändringar.

Ändringarna har som framgått ännu inte trätt i kraft. Sedan de beslutades i somras har ARBOM lagt fram sitt slutbetänkande med förslag om en ny försäkring. Enligt regeringens planer skall en proposition i ämnet läggas fram under våren. De i somras beslutade förändringarna har i vissa delar mött kritik. För utskottet står det klart att de i några avseenden fått effekter som inte är godtagbara – regeringen föreslår vissa justeringar redan nu i budgetpropositionen.

Dessa omständigheter sammantagna talar för att avvakta ytterligare med genomförandet av en reformerad försäkring. Därmed kan man som utskottet framhöll redan i somras förhoppningsvis vinna i klarhet och överskådlighet. Berörda organ får också möjlighet att lägga fram synpunkter inte bara på de mera övergripande frågeställningarna.

Utskottet utgår från att regeringen i arbetet med att ta fram ett mera genomgripande förslag utgår från de grundprinciper som utskottet redan tidigare ställt sig bakom, nämligen att arbetslöshetsförsäkringen skall vara ett skydd för personer med fast förankring på arbetsmarknaden och att den skall ha karaktären av omställningsförsäkring.

En senareläggning av en reformerad arbetslöshetsförsäkring skulle leda till ökade kostnader framför allt på UO13. Fördelningen mellan de båda utgiftsområdena kan beräknas till 80/20. Utgiftsökningen kan för budgetåret 1997 uppskattas till brutto 1 155 miljoner kronor, varav 924 miljoner kronor på UO13. Netto, sedan de ökade skatteintäkterna beaktats, motsvarar detta 693 miljoner kronor. Kostnadsökningen blir mindre om ikraftträdandet av en reformerad försäkring bestäms till en tidigare tidpunkt än den 1 januari 1998.

En sådan kostnadsökning kan finansieras på olika vägar, antingen genom att motsvarande besparing görs inom utgiftsområdena eller genom att inkomstsidan förstärks genom ökade avgifter, t.ex. genom en höjning av finansieringsavgiften enligt 57 § lagen om arbetslöshetsförsäkring. I det senare fallet skall de ökade kostnaderna hanteras inom ramen för tekniken med budgeteringsmarginalen.

Med det nu anförda överlämnar arbetsmarknadsutskottet frågan om utgiftsramarna för utgiftsområdena 13 och 14 till finansutskottet. Det innebär också att arbetsmarknadsutskottet anser att motionerna Fi204 (m), A304 (m), Fi211 (fp), Fi212 (v), Fi213 (mp) och Fi214 (kd) bör avstyrkas i berörda delar.

Stockholm den 31 oktober 1996

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Johnny Ahlqvist

I beslutet har deltagit: Johnny Ahlqvist (s), Elver Jonsson (fp), Sten Östlund (s), Berit Andnor (s), Ingvar Johnsson (s), Martin Nilsson (s), Elving Andersson (c), Laila Bjurling (s), Patrik Norinder (m), Sonja Fransson (s), Hans Andersson (v), Kristina Zakrisson (s), Christel Anderberg (m), Dan Ericsson (kd), Anna Åkerhielm (m), Ulf Melin (m) och Per Lager (mp).

1. Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Patrik Norinder, Christel Anderberg, Anna Åkerhielm och Ulf Melin (alla m) anser att arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

Trots löften före valet från Socialdemokraterna om en sjunkande arbetslöshet har arbetslösheten ökat. Det beror till stor del på en ovilja att ifrågasätta den gällande ordningen på arbetsmarknaden. Liksom Moderaterna i motion Fi204 anser utskottet att det krävs en radikal förenkling av den lagstiftning som reglerar förhållandet mellan arbetsgivare och arbetstagare. Även lönebildningen är ett allvarligt problem för konkurrenskraften i de svenska företagen. Om lönebildningen skall bli mera tillväxtbefrämjande måste lagstiftningen, t.ex. för kollektivavtal, avvecklas.

På *utgiftsområde 13* anser utskottet liksom Moderaterna att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen skall bibehållas på dagens 75 %. Med Socialdemokraternas förslag om en höjning till 80 % försvåras den nödvändiga anpassningen av lönebildningen, samtidigt som drivkrafterna för den enskilde att söka arbete hämmas. För att motverka inlåsning i arbetslöshet bör en borte gräns införas vid 300 ersättningsdagar. Därefter bör stöd ges på annat sätt. Som Moderaterna länge har hävdad är det otillständigt att försäkringens skydd inte är tillgängligt för alla, utan förbehålls dem som är medlemmar i någon av de till fackföreningarna anslutna a-kassorna. En allmän arbetslöshetsförsäkring bör därför införas från 1998. Kopplingen mellan inbetalda ersättningar och utbetalningar bör göras tydligare genom ökad egenfinansiering. Detta förstärker också incitamenten till en förbättrad lönebildning. Vidare bör s.k. avindexering ske. Det måste understrykas att denna nya försäkring måste introduceras parallellt med de övriga åtgärder som Moderaterna föreslår i syfte att stimulera tillkomsten av flera arbeten i företagen. – Eftersom Moderaterna avvisar de s.k. OTA-platserna – det vore bättre för de äldre, liksom för alla arbetslösa, om regeringen lade fram förslag som bidrog till en arbetsrätt och en lönebildning som ökar anställningsbarheten och tillgången på nya arbeten – uppkommer en ytterligare besparing. Sammantagna innebär dessa förslag att besparingar kan göras i förhållande till regeringens förslag med 4,5 miljarder kronor. De stiger sedan till 8,9 miljarder år 1999.

När det gäller *utgiftsområde 14* måste, som framhålls av Moderaterna, en omprövning ske av vilka grupper som skall prioriteras inom arbetsmarknadspolitiken och vilken omfattning den skall ha. Den främsta uppgiften är att förmedla arbeten. De aktiva insatserna skall bara riktas till särskilt sårbara grupper, såsom unga arbetslösa och arbetslösa över 55 år. Volymen skall inte vara större än att verksamheten kan bedrivas med kvalitet. Huvuddelen bör bestå av ett modernt lärlingsprogram för unga arbetslösa och ett program för att öka anställningsbarheten hos de äldre. Viss arbetsmarknadsutbildning bör behållas, liksom starta eget-verksamheten. Moderaternas förslag till skatte-

sänkningar och avregleringar skapar bättre förutsättningar för nya och riktiga arbeten.

1996/97:AU1y

Av tabell 6 i Moderaternas motion framgår hur de enskilda förslagen specificerats.

Det anförda innebär att utskottet anser att Moderaternas motion Fi204, liksom motion A304, bör tillstyrkas i motsvarande delar.

2. Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Elver Jonsson (fp) anser att arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

För att bryta misstron inför framtiden måste Sverige börja växa. Det förutsätter en rad förändringar. Ökat nyföretagande, ett kunskapslyft genom bättre utbildad arbetskraft, förenklad arbetsrätt och ny modell för lönebildningen som bl.a. innebär att löntagarna får bära en större del av kostnaderna för den arbetslöshet som blir följd av för stora lönehöjningar.

Med Folkpartiet liberalernas förslag om sänkt skattebidrag till a-kassornas utbetalningar och höjda s.k. egenavgifter minskar kostnaderna med drygt 9 miljarder kronor. Som påpekas i partiets motion kan hushållen kompenseras med sänkt inkomstskatt.

Vidare bör lånemedel införas i utbildningsbidragen, vilket innebär en kostnadsminskning på 1,2 miljarder kronor. Sammantaget innebär detta att *utgiftsområde 13* Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet kan bestämmas till 10,2 miljarder kronor lägre belopp än enligt regeringens förslag för vart och ett av budgetåren 1997–1999. – Det får ankomma på finansutskottet att avgöra om besparingen avseende utbildningsbidragen alternativt kan hänföras till utgiftsområde 14.

Arbetsmarknadspolitiken måste moderniseras. Frontlinjen mot arbetslöshet är att stimulera nyföretagande och expansion för fler jobb i befintliga företag. En stor uppgift är att underlätta rörligheten på arbetsmarknaden yrkesmässigt och geografiskt. Om arbetslösheten skall kunna halveras är det helt avgörande med mängder av nya företag och jobb. Det ställer stora krav på en aktiv och offensiv arbetsmarknadspolitik. Kvaliteten i arbetsmarknadsutbildningen måste förbättras. Det borde också, som påpekas av Folkpartiet, finnas stora möjligheter att effektivisera verksamheten inom AMS genom kraftfull decentralisering och avbyråkratisering, nära samverkan med kommuner och näringsliv och ökad upphandling av olika slags tjänster. Med en sådan effektivisering kan kostnaderna minskas med 6,0, 7,0 respektive 7,3 miljarder för respektive budgetår.

Människor med funktionshinder tillhör de mest utsatta. Utskottet anser liksom Folkpartiet att det behövs ökade anslag för anställning med lönebidrag och till Samhall med 250 miljoner kronor för ettvar av de tre budgetåren. Sammantaget innebär detta att utgiftsramarna på *utgiftsområde 14* Arbetsmarknad och arbetsliv kan bestämmas till 5,75, 6,75 respektive 7,05 miljarder kronor lägre belopp för de tre budgetåren än vad regeringen föreslagit. – Som anförts ovan får det ankomma på finansutskottet att avgöra om den

ovan föreslagna besparingen avseende utbildningsbidrag i stället skall hänfö-
ras till detta utgiftsområde.

1996/97:AU1y

Med det anförda tillstyrker arbetsmarknadsutskottet Folkpartiet liberalernas
motion Fi211 i berörda delar.

3. Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Hans Andersson (v) anser att den del av arbetsmarknadsutskottets yttrande
under rubriken Utskottets bedömning från och med "Utskottet har" till och
med "berörda delar" bort ha följande lydelse:

Utskottet delar således den kritik som framförts i Vänsterpartiets motion
vad gäller tillämpningen av systemet med utgiftstak för den offentliga sek-
torn. Detta gäller i synnerhet för områden som är så extremt konjunkturbero-
ende som utgiftsområdena 13 och 14. Som anförts ovan är det mycket svårt
att precisera en väl avvägd nivå. Enligt utskottets mening är dock regering-
ens förslag om utgiftsområden alltför lågt satta för att goda arbetsmarknads-
politiska ambitioner skall kunna upprätthållas. Regeringsförslagen bör där-
för avvisas.

Sverige behöver en ny politik. Förutsättningar måste skapas för full syssel-
sättning och för ett rättvisare och mer jämställt Sverige. Arbetet är grunden
för all välfärd. Om allt fler människor står utanför arbetsmarknaden hotas på
sikt hela välfärdssystemet. Utskottet anser att man bör ta fasta på förslagen i
Vänsterpartiets motion Fi212 om ett 20-miljarderspaket för nya arbeten och
ett omfördelat konsumtionsutrymme för att stimulera hemmamarknaden,
bl.a. genom 80 % ersättningsnivå i a-kassan.

För arbetsmarknadsutskottets utgiftsområden innebär Vänsterpartiets politik
följande.

På *utgiftsområde 13* bör medel anslås för att höja ersättningen i a-kassan
till 80 % från den 1 januari 1997. Begränsningsregeln för deltidsarbetslösa
upphävs. De regeländringar som beslutades med anledning av den s.k.
sysselsättningspropositionen bör inte träda i kraft. I stället bör ett samlat
förslag avvaktas. Detta innebär att kostnaderna på utgiftsområdet blir 1,5
miljarder kronor högre än regeringens förslag.

Som föreslås av Vänsterpartiet bör både kvaliteten och volymen på de ar-
betsmarknadspolitiska åtgärderna ökas. Ett system med obligatoriska prak-
tikplatser bör införas. Ett speciellt program behövs för kvinnor vars arbeten
rationaliserats bort. Kompetenshöjande inslag förstärks vad gäller arbets-
marknadsutbildning och utbildningsvikariat. Ramen för otraditionella medel
utvidgas så att samarbetet med kommunerna kan förstärkas beträffande in-
vandrare och ungdomar. Särskilda satsningar görs på arbetshandikappade via
lönebidrag och Samhall. Anslag ges för forskning på fibromyalgi och elöver-
känslighet. JämO bör inrätta en speciell avdelning för att motverka lönedis-
kriminering och utarbeta ett arbetsvärderingssystem. Förslagen innebär att
utgiftsområde 14 bör öka med 3,5 miljarder kronor i förhållande till proposi-
tionen.

Av tabell 3 i Vänsterpartiets motion framgår hur de enskilda förslagen specificerats.

1996/97:AU1y

Det anförda innebär att arbetsmarknadsutskottet anser att Vänsterpartiets motion Fi212 bör tillstyrkas i motsvarande delar.

4. Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Per Lager (mp) anser att arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

I dag delar vi på kostnaden för arbetslösheten. Arbetsmarknadsutskottet anser liksom Miljöpartiet att det vore bättre att i stället dela på arbetstiden. En arbetstidsförkortning är helt nödvändig för att arbetslösheten varaktigt skall kunna minskas. Det långsiktiga målet är en förkortning av arbetstiden till 30 timmar. Det krävs också en mer aktiv fördelningspolitik, som också måste gälla trygghetssystemen. Ersättningsnivån i bl.a. a-kassan måste öka för dem som står utanför eller har mycket låga löner. Man måste slå vakt om välfärdens kärna, vården, omsorgen och skolan. Miljöpartiets förslag om ytterligare drygt 15 miljarder kronor under treårsperioden 1997–1999 till kommuner och landsting kan beräknas ge upp till 30 000 fler arbeten.

För *utgiftsområde 13* innebär Miljöpartiets politik initialt en något högre kostnad till följd av förslaget om s.k. brutet tak vid 4,2 basbelopp i a-kassan. För den del av inkomsten som ligger under detta belopp skall ersättningen motsvara 80 % och för den del som ligger över 40 %. Inkomsttakets bör höjas till 6,5 basbelopp. Därutöver bör en återgång ske till de tidigare kvalificeringsreglerna. Arbetsmarknadsutskottet ansluter sig till Miljöpartiets bedömning att man från 1998 kan räkna med kraftigt minskade utgifter på området främst till följd av arbetstidsförkortningen. Detta innebär att utgifterna för år 1997 kan beräknas till 965 miljoner kronor högre belopp och för åren därefter till 4,9 respektive 14,9 miljarder kronor lägre belopp än vad regeringen föreslagit.

På *utgiftsområde 14* är det framför allt den av Miljöpartiet föreslagna arbetstidsförkortningen som leder till lägre kostnader. Effektiviseringar kan också ske av vissa kostnadskrävande arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Lönebidragen till arbetshandikappade anställda hos handikapporganisationerna bör räknas upp med 200 miljoner kronor per år. Sammantaget innebär detta att arbetsmarknadsutskottet anser att ramen kan bestämmas till 0,6, 2,2 respektive 6,3 miljarder kronor lägre belopp för åren 1997–1999.

Det anförda innebär att Miljöpartiets motion Fi213 tillstyrks av arbetsmarknadsutskottet.

5. Utgiftsområde 13 Ekonomisk trygghet vid arbetslöshet och utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Dan Ericsson (kd) anser att arbetsmarknadsutskottets yttrande under rubriken Utskottets bedömning bort ha följande lydelse:

Som framhålls i Kristdemokraternas motion Fi214 måste politiken inriktas på att stärka tillväxten i den privata sektorn så att samhällsekonomin och det totala antalet arbetstillfällen ökar. Att skapa förutsättningar för nya arbeten är den enskilt viktigaste fördelningspolitiska åtgärden. Ett gynnsamt företagsklimat är av största vikt. Familjeföretagaren måste stimuleras även i konkret praktisk handling. Arbetsrätten måste reformeras så att den bättre svarar mot dagens arbetsmarknad. Ökade krav på flexibilitet i arbetslivet ställer större krav på fortlöpande kompetensutveckling. Även arbetsmarknadspolitikerna måste reformeras. Den skall vara stödjande när så krävs, dock utan att skada den ordinarie arbetsmarknaden. Kristdemokraternas ekonomiska politik skulle även medföra påtagliga förbättringar för kommunsektorn.

På *utgiftsområde 13* delar utskottet Kristdemokraternas uppfattning att ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen bör återställas till 80 %. Även lägstಾನivån inom det kontanta arbetsmarknadsstödet (KAS) bör återställas. Eftersom partiets politik innebär en kraftig förstärkning av resurserna för kommuner och landsting blir det möjligt att säga nej till s.k. OTA. Dessutom minskar utgifterna för kontantstöd vid arbetslöshet. Trots detta möjliggör Kristdemokraternas samlade politik att de beslutade försämringarna av arbetsvillkoret och dagpenningen i arbetslöshetsförsäkringen inte träder i kraft vid årsskiftet. Den samlade effekten av denna politik innebär att utgifterna på området kan minskas med 1,4 miljarder kronor för nästkommande budgetår och därefter med 4,0 respektive 1,0 miljarder kronor i förhållande till regeringens förslag.

På *utgiftsområde 14* blir effekten av Kristdemokraternas politik för tillväxt, företagande och nya arbeten att behovet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder minskar. Regionalpolitiskt fientliga förslag som flyttbidrag avskaffas. Kostnaderna för Arbetsmarknadsverkets och länsarbetsnämndernas administration minskas, och arbetslivsforskningen reduceras. Förslaget om ett institut för arbetsmarknadspolitisk utvärdering avvisas. Som Kristdemokraterna föreslår bör arbetshandikappade prioriteras med fortsatt 90-procentnivå för lönebidrag i ideella organisationer och en fortsatt satsning på Samhall så att personal inte behöver sägas upp. Sammantaget innebär detta att utgifterna på området för åren 1997–1999 blir ca 3,9, 5,1 respektive 5,6 miljarder kronor lägre än enligt regeringens förslag.

Det anförda innebär att arbetsmarknadsutskottet anser att Kristdemokraternas motion Fi214 bör tillstyrkas i motsvarande delar.

1. Beredning av förslagen i utskottet

Elver Jonsson (fp), Patrik Norinder (m), Hans Andersson (v), Christel Anderberg (m), Dan Ericsson (kd), Anna Åkerhielm (m), Ulf Melin (m) och Per Lager (mp) anför:

Hanteringen av detta ärende i utskottet förtjänar allvarlig kritik.

Den nya budgetprocessen med en beslutsmodell i två steg bygger på att det berörda fackutskottet i det första steget lämnar synpunkter på regeringens förslag till utgiftsramar. Fackutskottet har då möjlighet att föreslå förändringar i utgiftsområdenas storlek eller lägga fram förslag som påverkar inkomstnivån. I det andra steget, när utgiftsramen har beslutats av riksdagen, kan utskottet inte föreslå något som leder till att ramen överskrids. Om fackutskottet vill ta initiativ i en fråga eller ta fasta på ett förslag som framförts i en motion måste detta finansieras inom ramen. Rent principiellt är det alltså mycket viktigt att fackutskottet utnyttjar möjligheten att lägga fram synpunkter på ramens storlek redan i det första steget. I det andra steget är handlingsutrymmet kraftigt begränsat.

Arbetsmarknadsutskottets majoritet har till vår stora förvåning i viss mån avhänt sig den möjlighet till påverkan som budgetprocessen ger. I stället för ett ställningstagande i sak till nivån på ramarna överlämnas ett yttrande med ett ganska allmänt hålllet resonemang om arbetslöshetsförsäkringen och hur en eventuell senareläggning av redan beslutade förändringar i försäkringen skulle kunna påverka utgiftsområdena inom arbetsmarknadsutskottets beredning. Man överlåter därmed i praktiken åt finansutskottet att ta ställning i frågor som borde ankomma på arbetsmarknadsutskottet att besluta om i det andra steget i budgetprocessen. Saken förvärras av att arbetslöshetsersättningen och dess regelverk är en ytterst komplicerad materia. Det är mycket svårt att överblicka konsekvenserna av förändringar av olika slag. Den tanke som principen med fackutskott bygger på tas inte till vara. Därmed blir risken för nya felgrepp högst påtaglig.

Man kan bara spekulera i vad som ligger bakom denna märkliga hantering. Att utskottet trots de upprepade bordläggningarna inte kunnat komma fram till ett konkret ställningstagande är beklämmande.

Turerna är många och beskeden motsägelsefulla. Detta är beklagligt för de många berörda, för de tillämpande organen och särskilt för de arbetslösa.

2. Överlämnande av motionsyrkande

Hans Andersson (v) anför:

Av det särskilda yttrandet nr 1 (m, fp, v, mp, kd) framgår min syn på utskottets hantering av frågan om en eventuell senareläggning av de förändringar av arbetslöshetsersättningen som riksdagen beslutade om i somras. I praktiken innebär hanteringen att arbetsmarknadsutskottets majoritet överlåtit ställningstagandet till finansutskottet.

I Vänsterpartiets motion A296 yrkande 1, som remitterats till arbetsmarknadsutskottet, finns förslag om att dessa ändringar inte skall träda i kraft.

Under handläggningen i utskottet har företrädare för Vänsterpartiet framfört förslag om att arbetsmarknadsutskottet skall ta ett initiativ av motsvarande innebörd.

I samband med justeringen av yttrandet till finansutskottet har jag, eftersom arbetsmarknadsutskottet tydligen inte är berett att självt ta något initiativ, begärt att det nyssnämnda motionsyrkandet skall överlämnas till finansutskottet, vilket i det uppkomna läget vore följdriktigt. Jag har emellertid blivit överröstad i denna fråga.

3. Överlämnande av motionsyrkande

Dan Ericsson (kd) anför:

Av det särskilda yttrandet nr 1 (m, fp, v, mp, kd) framgår min syn på utskottets hantering av frågan om en eventuell senareläggning av de förändringar av arbetslöshetsersättningen som riksdagen beslutade om i somras. I praktiken innebär hanteringen att arbetsmarknadsutskottets majoritet överlåtit ställningstagandet till finansutskottet.

I Kristdemokraternas motion A298 yrkande 3, som remitterats till arbetsmarknadsutskottet, föreslås att riksdagen skall upphäva det nyssnämnda beslutet såvitt gäller försämrat arbetsvillkor och dagpenningberäkning i arbetslöshetsförsäkringen. I det uppkomna läget borde utskottet ha överlämnat motionsyrkandet till finansutskottet.

Utgiftsområde 13 Arbetsmarknad och arbetsliv

Anslag	Regerings- förslag	m	c	fp	v	mp	kd
A 1. Bidrag till arbetslöshetsersättning	33 164 334					+965 000	
A 2. Bidrag till lönegaranti-ersättning	2 086 050						
TOTAL	35 250 384					+965 000	

Utgiftsområde 14 Arbetsmarknad och arbetsliv

Anslag	Regerings- förslag	m	c	fp	v	mp	kd
A 1. Arbetsmarknadsverkets förvaltningskostnader	4 418 118	-52 118		-200 000			-100 000
A 2. Arbetsmarknadspolitiska åtgärder	25 456 727	-1 204 727		-5 800 000	+3 000 000	-100 000	-3 910 000
A 3. Särskilda åtgärder för arbetshandikappade	6 486 527	-20 527		+200 000	+300 000	+100 000	+20 000
A 4. Europeiska socialfonden	1 981 265						
A 5. Vissa kostnader för avveckling av AMU-gruppen som myndighet	14 917						
A6 Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering	8 083						-8 083
B 1. Arbetskyddsverket	371 194	-121 194					
B 2. Arbetslivsinstitutet	212 308	-69 308					
B 3. Rådet för arbetslivsforskning	25 972	-7 972					
B 4. Forskning och utveckling inom arbetslivsområdet	522 785	-171 785			+10 000		-60 000
B 5. Bidrag till Samhall AB	4 349 419			+50 000	+200 000		+100 000
B 6. Arbetsdomstolen	15 253						
B 7. Statens förlikningsmanna-expedition	2 317						
B 8. Statens nämnd för arbetstagares uppfinningar	57						
B 9. Internationella avgifter	24 195						
B10. Bidrag till Stiftelsen Utbildning Nordkalotten	4 000						
C 1. Jämställdhetsombudsmannen	14 039	-4 744			+3 000		
C 2. Särskilda jämställdhetsåtgärder	13 706						
C 3. Bidrag till kvinnoorganisationernas centrala verksamhet	3 432	-773					
D 1. Stabsuppgifter vid Arbetsgivarverket	3 000						
D 2. Vissa avtalsstyrda anslag	14 500						
D 3. Statliga tjänstepensioner m.m.	8 027 000						
D 4. Bidrag till förnyelsefonder på det statligt reglerade området	77 685						
TOTAL	52 046 499	-1 653 148		-5 750 000	3 513 000		-3 958 083